

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia 23 kwietnia 2009 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

Na podstawie art. 6c ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 5 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przy ocenie:

1) konieczności korzystania przez dziecko z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji – bierze się pod uwagę, czy występuje ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności stosownie do wieku, płci i środowiska, które uniemożliwią osiągnięcie niezależności fizycznej;

2) konieczności korzystania przez dziecko z prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju – bierze się pod uwagę rodzaj niepełnosprawności, w szczególności, czy dziecko porusza się na wózku inwalidzkim, jest leżące, ma znaczne ograniczenia w przyjmowaniu pokarmów i innych czynności fizjologicznych;

3) obniżonej sprawności ruchowej dziecka, o której mowa w art. 6b ust. 3 pkt 9 ustawy, bierze się pod uwagę, czy niepełnosprawność powoduje ograniczenia w samodzielnym poruszaniu się i przemieszczaniu.”;

2) w § 6 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub informację o obywatelstwie w przypadku cudzoziemca nieposiadającego numeru PESEL;”;

3) w § 7 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zawiadomienie o terminie rozpatrzenia wniosku, nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia, doręcza się:

1) osobie zainteresowanej lub jej przedstawicielowi ustawowemu, w przypadku orzekania o stopniu niepełnosprawności lub orzekania o wskazaniach do ulg i uprawnień;

2) przedstawicielowi ustawowemu dziecka, w przypadku orzekania o niepełnosprawności.”;

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 216, poz. 1598).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1463, Nr 227, poz. 1505 i Nr 237, poz. 1652 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 97, poz. 802 i Nr 98, poz. 817.

- 4) w § 8 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. W przypadku gdy lekarz – przewodniczący składu orzekającego uzna posiadaną dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny stanu zdrowia, a osoba zainteresowana lub dziecko nie mogą uczestniczyć w posiedzeniu składu z powodu przyczyn wskazanych w ust. 3 i potwierdzonych zaświadczeniem lekarskim, ocena może być wydana bez badania.”;
- 5) w § 13:
 - a) w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) imię i nazwisko dziecka, datę urodzenia, adres zamieszkania lub pobytu oraz numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL)”;
 - b) w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) imię i nazwisko osoby zainteresowanej oraz numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL)”;
 - c) w ust. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) imię i nazwisko osoby zainteresowanej oraz numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL)”;
- 6) w § 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Osoba niepełnosprawna posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane na czas określony może wystąpić z wnioskiem, o którym mowa w § 6 ust. 1, o wydanie orzeczenia o ponowne ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, nie wcześniej niż 30 dni przed upływem ważności posiadanego orzeczenia.”;
- 7) w § 19 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
„5. Przewodniczący powiatowego zespołu oraz wojewódzkiego zespołu reprezentują zespół na zewnątrz i organizują jego obsługę administracyjno-biurową.”;
- 8) w § 21 ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) pracownik socjalny – kwalifikacje określone w przepisach o pomocy społecznej.”;
- 9) w § 32:
 - a) w ust. 1 dodaje się pkt 12 w brzmieniu:
„12) całościowe zaburzenia rozwojowe, powstałe przed 16 rokiem życia, z utrwalonymi zaburzeniami interakcji społecznych lub komunikacji werbalnej oraz stereotypiami zachowań, zainteresowań i aktywności o co najmniej umiarkowanym stopniu nasilenia.”;
 - b) w ust. 2 dodaje się pkt 12 w brzmieniu:
„12) 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.”;
- 10) w załączniku nr 1 do rozporządzenia tabeli III.1., III.2., III.3. i V otrzymują brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;
- 11) w załączniku nr 2 do rozporządzenia tabeli II.1. i II.2. otrzymują brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

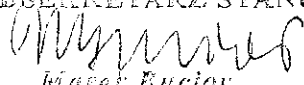
§ 2. Informacje, o których mowa w art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przedkładane przez starostę wojewódzkie, oraz informacje, o których mowa w art. 6c ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przedkładane przez wojewodę Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, za IV kwartał 2009 r. przedkłada się na dotychczasowych wzorach informacji.

§ 3. Zaświadczenia o prawie do orzekania w specjalności pracownik socjalny wystawione przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowują ważność, o ile osoby posługujące się tymi zaświadczeniami posiadają kwalifikacje określone w przepisach o pomocy społecznej.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r., z wyjątkiem § 1 pkt 8, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2010 r.

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

MINISTER
PODSEKRETARZ STANU

Wz.
Marek Eucior

POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Tabela III. 1. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopni niepełnosprawności, wieku, płci, wykształcenia i zatrudnienia

Osoby powyżej 16 roku życia

za kwartał.....
narastająco.....

Lp.	Symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				WIEK				PŁEĆ		WYKSZTAŁECENIE					ZATRUDNIENIE	
		znacznym	umiarko- wany	lekki	razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	mniej niż podstawowe	podstawo- we	zasadni- cze	średnie	wyższe	TAK	NIE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	01-U																	
2	02-P																	
3	03-L																	
4	04-O																	
5	05-R																	
6	06-E																	
7	07-S																	
8	08-T																	
9	09-M																	
10	10-N																	
11	11-I																	
12	12-C																	
	Razem																	

Objaśnienia:

- 01 - U - upośledzenia umysłowe,
- 02 - P - choroby psychiczne,
- 03 - L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04 - O - choroby narządu wzroku,
- 05 - R - upośledzenia narządu ruchu,
- 06 - E - epilepsja,
- 07 - S - choroby układu oddechowego i krążenia,
- 08 - T - choroby układu pokarmowego,
- 09 - M - choroby układu moczowo-płciowego,
- 10 - N - choroby neurologiczne,
- 11 - I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- 12 - C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Tabela III. 2. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci

Osoby przed 16 rokiem życia

za kwartał.....
narastająco.....

Lp.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	WIEK			PŁEĆ	
			0-3 lat	od 4-7 lat	od 8-16 lat	K	M
1	2	3	4	5	6	7	8
1	01-U						
2	02-P						
3	03-L						
4	04-O						
5	05-R						
6	06-E						
7	07-S						
8	08-T						
9	09-M						
10	10-N						
11	11-I						
12	12-C						
	Razem						

Objaśnienia:

- 01 - U - upośledzenia umysłowe,
- 02 - P - choroby psychiczne,
- 03 - L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04 - O - choroby narządu wzroku,
- 05 - R - upośledzenia narządu ruchu,
- 06 - E - epilepsja,
- 07 - S - choroby układu oddechowego i krążenia,
- 08 - T - choroby układu pokarmowego,
- 09 - M - choroby układu moczowo-płciowego,
- 10 - N - choroby neurologiczne,
- 11 - I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- 12 - C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Tabela III. 3. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopni niepełnosprawności, wieku, płci, wykształcenia i zatrudnienia

Osoby, które uzyskały orzeczenie, o którym mowa w art. 5a ustawy

za kwartał.....
narastająco.....

Lp.	Symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				WIEK				PŁEĆ		WYKSZTAŁCENIE					ZATRUDNIENIE	
		znaczny	umiarkowany	lekki	razem	18-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	TAK	NIE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	01-U																	
2	02-P																	
3	03-L																	
4	04-O																	
5	05-R																	
6	06-E																	
7	07-S																	
8	08-T																	
9	09-M																	
10	10-N																	
11	11-I																	
12	12-C																	
	Razem																	

Objaśnienia:

- 01 - U - upośledzenia umysłowe,
- 02 - P - choroby psychiczne,
- 03 - L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04 - O - choroby narządu wzroku,
- 05 - R - upośledzenia narządu ruchu,
- 06 - E - epilepsja,
- 07 - S - choroby układu oddechowego i krążenia,
- 08 - T - choroby układu pokarmowego,
- 09 - M - choroby układu moczowo-płciowego,
- 10 - N - choroby neurologiczne,
- 11 - I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- 12 - C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

Tabela V. Liczba wydanych legitymacji

za kwartał
narastająco

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Legitymacje wydane osobom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności	
2	Legitymacje wydane osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	
3	Legitymacje wydane osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień	
	Ogółem	

Sporządził/a/
Nr telefonu:

WOJEWÓDZKI ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Tabela II. 1. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopni niepełnosprawności, wieku, płci, wykształcenia i zatrudnienia

Osoby powyżej 16 roku życia

za kwartał.....
narastająco.....

Lp.	Symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				WIEK				PŁEĆ		WYKSZTAŁECENIE					ZATRUDNIENIE	
		znaczny	umiarkowany.	lekki	razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	TAK	NIE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	01-U																	
2	02-P																	
3	03-L																	
4	04-O																	
5	05-R																	
6	06-E																	
7	07-S																	
8	08-T																	
9	09-M																	
10	10-N																	
11	11-I																	
12	12-C																	
	Razem																	

Objaśnienia:

- 01 - U - upośledzenia umysłowe,
02 - P - choroby psychiczne,
03 - L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
04 - O - choroby narządu wzroku,
05 - R - upośledzenia narządu ruchu,
06 - E - epilepsja,
07 - S - choroby układu oddechowego i krążenia,
08 - T - choroby układu pokarmowego,
09 - M - choroby układu moczowo-płciowego,
10 - N - choroby neurologiczne,
11 - I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
12 - C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

WOJEWÓDZKI ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Tabela II. 2. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci

Osoby przed 16 rokiem życia

za kwartał.....
narastająco.....

Lp.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	WIEK			PLEC	
			0-3 lat	od 4-7 lat	od 8-16 lat	K	M
1	2	3	4	5	6	7	8
1	01-U						
2	02-P						
3	03-L						
4	04-O						
5	05-R						
6	06-E						
7	07-S						
8	08-T						
9	09-M						
10	10-N						
11	11-I						
12	12-C						
	Razem						

Objaśnienia:

- 01 - U - upośledzenia umysłowe,
- 02 - P - choroby psychiczne,
- 03 - L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04 - O - choroby narządu wzroku,
- 05 - R - upośledzenia narządu ruchu,
- 06 - E - epilepsja,
- 07 - S - choroby układu oddechowego i krążenia,
- 08 - T - choroby układu pokarmowego,
- 09 - M - choroby układu moczowo-płciowego,
- 10 - N - choroby neurologiczne,
- 11 - I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- 12 - C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 6c ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.). Wprowadza ono zmianę do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328).

Celem regulacji jest:

1) dostosowanie przepisów rozporządzenia w zakresie:

a) wskazań zawartych w orzeczeniu o niepełnosprawności, orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniu o wskazaniach do ulg i uprawnień,

b) danych umieszczonych w orzeczeniu o niepełnosprawności, orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniu o wskazaniach do ulg i uprawnień,

- do regulacji ustawowych zawartych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz przepisach innych ustaw;

2) ograniczenie przewlekłości postępowania orzeczniczego poprzez skrócenie terminu zawiadomienia o terminie rozpatrzenia wniosku;

3) doprecyzowanie przepisów rozporządzenia określających możliwość orzekania zaocznego dzieci oraz osób zainteresowanych;

4) określenie terminu złożenia wniosku o ponowne ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności;

5) doprecyzowanie roli przewodniczącego powiatowego zespołu i wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności;

6) dostosowanie wymogów kwalifikacyjnych pracownika socjalnego członka powiatowego albo wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności do kwalifikacji pracownika socjalnego określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 48, poz. 320);

7) wprowadzenie całościowych zaburzeń rozwojowych jako oddzielnej klasy diagnostycznej przy kwalifikowaniu do stopnia niepełnosprawnych, jako rozpoznawalnego zespołu zachowań lub objawów, które wiążą się z naruszeniem sprawności organizmu oraz wpływem na funkcjonowanie człowieka na poziomie indywidualnym, grupowym i społecznym.

Wskazania umieszczane w orzeczeniu o niepełnosprawności

Art. 6b ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowi, iż w orzeczeniu poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności umieszcza się określone wskazania. Przesłanki, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu tych wskazań (dotyczących m.in. zatrudnienia, szkolenia, uczestnictwa w terapii zajęciowej) określone zostały w § 4 i § 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Przepisy te odnoszą się jednak wyłącznie do procesu orzekania o stopniu niepełnosprawności, tymczasem niektóre ze wskazań występują również w procesie orzekania o niepełnosprawności. Dotyczy to wskazania w zakresie korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, które może być udzielane zarówno osobom dorosłym jak i dzieciom, wskazania w zakresie prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju, które jako warunek uzyskania dodatku mieszkaniowego na bardziej korzystnych niż w przypadku osób pełnosprawnych

warunkach odnosi się zarówno do niepełnosprawnych osób dorosłych jak i dzieci. Regulująca problematykę dodatków mieszkaniowych ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734, z późn. zm.) posługuje się ogólnym pojęciem osoba niepełnosprawna. Ostatnim ze wskazań jest wskazanie spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanej do uzyskania karty parkingowej, określonych w przepisie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.). Nowelizacja przedmiotowej ustawy przepisami ustawy z dnia 22 maja 2009 r. – zmiana ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 97, poz. 802) wprowadziła możliwość uzyskania karty parkingowej przez osoby niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia.

Numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności

Ustawa o rehabilitacji utworzyła Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności. Zgodnie z art. 6d ust. 4 ustawy o rehabilitacji wśród danych gromadzonych w systemie znajduje się numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub obywatelstwo w przypadku cudzoziemca nieposiadającego numeru PESEL. Dane do systemu wprowadzane są w oparciu o dane zawarte we wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień. Proponowana zmiana służy zatem zapewnieniu spójności przepisów rozporządzenia i ustawy w zakresie gromadzenia wskazanych danych i usuwa wątpliwości dotyczące prawa do żądania przez zespoły orzekające zamieszczania we wniosku o wydanie orzeczenia numeru PESEL lub obywatelstwa.

Ponieważ ustawa o rehabilitacji pozwala na gromadzenie w systemie EKSMOoN numeru PESEL to niezbędne jest wprowadzenie przepisu sankcjonującego umieszczenie takiego numeru na papierowej wersji orzeczenia.

Ograniczenie przewlekłości postępowania orzeczniczego

Zgodnie z § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, o terminie rozpatrzenia wniosku, nie później niż 14 dni przed dniem jego rozpatrzenia, zawiadamia się osobę zainteresowaną lub jej przedstawiciela ustawowego, w przypadku orzekania o stopniu niepełnosprawności lub orzekania o wskazaniach do ulg i uprawnień albo przedstawiciela ustawowego dziecka, w przypadku orzekania o niepełnosprawności. Termin ten jest dwukrotnie dłuższy od terminu określonego w art. 92 Kodeksu postępowania administracyjnego, regulującego tę problematykę na gruncie powszechnego postępowania administracyjnego. Prowadzi to, w szczególności na gruncie postępowania odwoławczego, które powinno zostać zakończone w terminie miesiąca, do przekraczania przez organy orzecznicze terminu miesięcznego ze względu na brak organizacyjnych możliwości wysłania przedmiotowego zawiadomienia (wymagającego co najmniej przeprowadzenia oceny formalnej wniosku) w terminie umożliwiającym jego doręczenie wnioskodawcy na 14 dni przez rozpatrzeniem wniosku i w konsekwencji do przewlekłości postępowania. Skrócenie terminu zawiadomienia z 14 do 7 dni pozwoli zatem organom orzekającym na przyspieszenie procesu orzekania, co jest niewątpliwie w interesie osób wnioskujących o wydanie orzeczenia.

Orzekanie zaoczne dzieci oraz osób zainteresowanych

Art. 8 ust. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności stanowi, iż w przypadku gdy lekarz - przewodniczący składu orzekającego uzna posiadaną

dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny stanu zdrowia, może być ona wydana bez badania. Przepis ten jest wyjątkiem od zasady wydawania orzeczeń w oparciu o ocenę stanu zdrowia sporządzaną na podstawie badania osoby zainteresowanej i jako taki powinien być stosowany w sytuacjach szczególnych. Tymczasem praktyka pokazuje, iż przepis ten jest nadużywany, osoby ubiegające się o wydanie orzeczenia wnioskuje o zastosowanie przedmiotowego trybu ze względów ekonomicznych, co nie znajduje żadnego uzasadnienia i może spowodować obniżenie jakości procesu orzekania o niepełnosprawności. Orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności stanowi podstawę ubiegania o szereg świadczeń o charakterze pieniężnym, dlatego weryfikacja stanu zdrowia powinna być szczególnie rzetelna i dokładna.

Określenie terminu złożenia wniosku o ponowne ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności

Przepisy rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności nie określają obecnie terminu złożenia wniosku o ponowne ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. W konsekwencji osoby niepełnosprawne posiadające ważne orzeczenie składają bardzo często wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia na kilka miesięcy przed upływem terminu ważności posiadanego orzeczenia. Jednocześnie zespoły orzekające o niepełnosprawności nie mają w takiej sytuacji prawnej możliwości wydania kolejnego orzeczenia, ze względu na funkcjonowanie w obrocie prawnym ważnej decyzji. Prowadzi to do niezadowolenia osób zainteresowanych i składania skarg na postępowanie organów orzeczniczych. Przedmiotowa zmiana zmierza do określenia czytelnych zasad postępowania w przypadku ubiegania się o ponowne ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności i tym samym zapobiega powstawaniu sporów pomiędzy stronami postępowania w tym zakresie.

Doprecyzowanie roli przewodniczącego powiatowego zespołu i wojewódzkiego zespołu

Zmiana służy ograniczeniu sporów kompetencyjnych pomiędzy przewodniczącymi zespołów powiatowych i wojewódzkich oraz kierownikami jednostek organizacyjnych powiatu lub województwa, którym zespoły te zostały, pomimo posiadania przymiotu jednostki organizacyjnej, podporządkowane lub włączone w strukturę. Ponadto jeżeli przewodniczący zespołu odpowiada za jego prawidłowe funkcjonowanie musi posiadać kompetencje umożliwiające kierowanie zespołem. Dlatego przyznanie przewodniczącemu powiatowego zespołu oraz wojewódzkiego zespołu prawa reprezentowania zespołu na zewnątrz i organizowania jego obsługi administracyjno-biurowej, umożliwi przewodniczącemu rzeczywiste kierowanie zespołem.

Wymogi kwalifikacyjne pracownika socjalnego

Ponieważ zawód pracownika socjalnego jest w świetle przepisów ustawy o pomocy społecznej zawodem regulowanym, rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności nie może odmiennie określać kwalifikacji pracownika socjalnego - członka powiatowego albo wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Zaświadczenia pracowników socjalnych nie spełniających wymogów kwalifikacyjnych staną się nieważne z mocy prawa, czego konsekwencją będzie obowiązek wystąpienia przewodniczących zespołów odpowiednio do wojewody i starosty o ich odwołanie z zespołu. Jednocześnie zaświadczenia o prawie do orzekania wydane pracownikom socjalnym przed dniem wejścia w życie przedmiotowego rozporządzenia zachowują ważność na okres, na jaki zostały wydane, jeżeli posługujący się nimi pracownicy

socjalni spełniają wymogi kwalifikacyjne określone w przepisach o pomocy społecznej. Przepis dotyczący kwalifikacji pracowników socjalnych wejdzie w życie z dniem 1 października 2010 r., co pozwoli zespołom orzekającym powołać do składów i przeszkolić, na miejsce pracowników socjalnych nie spełniających kwalifikacji określonych w przepisach o pomocy społecznej, pracowników socjalnych posiadających wymagane kwalifikacje bez uszczerbku dla procesu orzekania.

Wprowadzenie całościowych zaburzeń rozwojowych jako oddzielnej klasy diagnostycznej

Klasyfikacja dotycząca chorób i problemów zdrowia powodujących naruszenie sprawności organizmu kwalifikujących do zaliczenia do stopnia niepełnosprawności zawarta została w § 32 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Główne kategorie zaburzeń powodujące niepełnosprawność pogrupowane zostały według pokrewieństwa ich zasadniczej tematyki. System klasyfikacyjny spełnia dzięki powyższej zasadzie warunek rzetelności, a wyodrębnione klasy zaburzeń są wewnętrznie spójne.

W celu oznaczenia w wydanym orzeczeniu kategorii diagnostycznej odzwierciedlającej rozpoznanie stanu chorobowego powodującego niepełnosprawność, w § 32 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wprowadzony został alfanumeryczny system oznaczania klasy zaburzeń powodujących niepełnosprawność. Każdy symbol przyczyny niepełnosprawności jest oznaczony dwiema cyframi oraz dużą literą alfabetu.

Odnosząc się do klas diagnostycznych ujętych jako zaburzenia wiążące się z wpływem na funkcjonowanie człowieka na poziomie indywidualnym, a często również na poziomie społecznym, które zawarte zostały w Międzynarodowej Klasyfikacji Zaburzeń Psychiczych – ICD-10¹⁾ oraz Klasyfikacji Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego – DSM-IV-TR²⁾, przy ocenie niepełnosprawności uwzględniono:

1) upośledzenie umysłowe – symbol przyczyny niepełnosprawności oznaczono jako: „01-U”, oraz

2) choroby psychiczne – symbol przyczyny niepełnosprawności oznaczono jako: „02-P”.

Upośledzenie umysłowe stanowi odrębną klasę zaburzeń, natomiast w zakresie chorób psychicznych wyodrębniono: zaburzenia psychotyczne, zaburzenia nastroju, zaburzenia lękowe oraz zespoły otępienne, które pogrupowane zostały według podobieństwa opisowego przy użyciu pojęć charakteryzujących obserwowalne przejawy zaburzeń psychicznych przy uwzględnieniu stopnia ich nasilenia.

Wprowadzenie kategorii diagnostycznej dla zaburzeń określonych jako całościowe zaburzenia rozwojowe jest zasadne. Za takim rozwiązaniem przemawia wysoki stopień homogeniczności własności definiujących tę klasę zaburzeń oraz ich specyficzny przebieg charakteryzujący się początkiem w okresie wczesnego rozwoju oraz jakościowymi odchyleniami w zakresie interakcji społecznych, komunikacji, zachowania i zainteresowań. Wprowadzenie symbolu przyczyny niepełnosprawności obejmującego całą klasę zaburzeń

¹⁾ *Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne.* Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne „Vesalius”. Instytut Psychiatrii i Neurologii. Kraków – Warszawa, 2000

²⁾ *Kryteria Diagnostyczne według DSM-IV-TR* (redakcja wydania I polskiego Jacek Wiórka). Elsevier & Partner, Wrocław, 2008

rozwojowych pozwoli uwzględnić pozostałe kategorie zaburzeń oddziałujące na nieprawidłowy rozwój osoby orzekanej.

Konsekwencją przedmiotowej zmiany jest nowelizacja załączników zawierających tabele statystyczne zawierające symbole przyczyn niepełnosprawności.

Zmiana tabeli dotyczącej liczby wydawanych legitymacji

Zgodnie z § 35 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, starosta wystawia legitymację dokumentującą stopień niepełnosprawności wyłącznie w przypadku wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień. W związku z powyższym konieczna jest zmiana w załączniku nr 1 do rozporządzenia tabeli V zatytułowanej *Liczba wydanych legitymacji*, która w obecnym brzmieniu wyszczególnia w liczbie wydanych legitymacji legitymacje wydane na podstawie orzeczeń wydanych przez organy rentowe (KIZ, ZUS, KRUS, MON, MSWiA) w związku z brzmieniem art. 5 i 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Termin wejścia w życie rozporządzenia określony na dzień 1 stycznia 2010 r. podyktowany jest potrzebą pełnego uwzględnienia nowej klasy diagnostycznej w statystyce przyczyn niepełnosprawności. Statystyka ta prowadzona jest w ujęciu rocznym, obejmuje zatem okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia każdego roku. Późniejsze wprowadzenie całościowych zaburzeń rozwojowych jako nowej klasy diagnostycznej zaburzyłoby dane w niej zawarte. Wejście w życie rozporządzenia z dniem 1 stycznia 2010 r. jest skorelowane z terminem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia, które przewiduje wprowadzenie całościowych zaburzeń rozwojowych jako odrębnej klasy diagnostycznej w stosunku do osób orzekanych, które nie ukończyły 16 lat.

Rozporządzenie nie jest objęte zakresem prawa Unii Europejskiej.

Rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) rozporządzenie zostało udostępnione na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Żaden z podmiotów zajmujących się działalnością lobbingsową nie zgłosił zainteresowania pracami nad tym rozporządzeniem.

Ocena skutków regulacji

I. Podmioty, na które będzie oddziaływało rozporządzenie:

- osoby niepełnosprawne,
- powiatowe i wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

II. Konsultacje społeczne i międzyresortowe.

Rozporządzenie zostało przesłane do uzgodnień z partnerami społecznymi reprezentatywnymi w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:

1. Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
2. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
3. Forum Związków Zawodowych,
4. Konfederacji Pracodawców Polskich,
5. Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych - „Lewiatan”,
6. Związku Rzemiosła Polskiego,
7. Business Centre Club.

Rozporządzenie zostało również skierowane do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Krajowej Rady Konsultacyjnej ds. Osób Niepełnosprawnych. Ponadto rozporządzenie zostało zamieszczone na stronie www.mpips.gov.pl/bip/.

Spośród reprezentatywnych partnerów społecznych uwagi zgłosiła Konfederacja Pracodawców Polskich. Uwagi dotyczyły umożliwienie orzekanym dzieciom korzystania, niezależnie od siebie, z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju oraz prawa do uzyskania karty parkingowej uzależnionego od oceny obniżonej sprawności ruchowej, a także określenia terminu składania przez osobę niepełnosprawną wniosku o ponowne ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, upoważnienia przewodniczącego zespołu do reprezentowania zespołu na zewnątrz i organizowania jego obsługi administracyjno-biurowej oraz wprowadzenia całościowych zaburzeń rozwojowych jako oddzielnej klasy diagnostycznej. Przedmiotowe uwagi wpłynęły po terminie wyznaczonym do ich przekazania.

III. Zakres Oceny Skutków Regulacji

Przygotowana Ocena Skutków Regulacji (OSR), sporządzona zgodnie z obowiązującymi zasadami, obejmuje minimalny zakres oceny. Ze względu na to, że regulacja nie pociąga dodatkowych kosztów dla budżetu państwa, nie jest konieczne przygotowanie pogłębionej analizy.

IV. Skutki wprowadzenia regulacji

- *wpływ regulacji na sektor finansów publicznych w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego*

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Rozporządzenie nie rozszerza kręgu schorzeń, a w konsekwencji stanów chorobowych pozwalających na orzeczenie niepełnosprawności. Istotą propozycji stanowi wprowadzenie całościowych zaburzeń rozwojowych jako oddzielnej a nie nowej klasy diagnostycznej i wyodrębnienie jej w ramach przyczyn niepełnosprawności, co ma służyć przede wszystkim bardziej skutecznemu zindywidualizowaniu pomocy i wsparcia, udzielanym tej grupie osób niepełnosprawnych. Wejście w życie rozporządzenia nie zwiększy zatem liczby beneficjentów pomocy udzielanej z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego w sposób bezpośredni. Może natomiast w sposób pośredni wpłynąć na większe zróżnicowanie adresatów tej pomocy.

Dostosowanie kwalifikacji pracowników socjalnych orzekających w zespołach do spraw orzekania o niepełnosprawności do kwalifikacji pracowników socjalnych określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej spowoduje, iż około 8% powołanych do zespołów pracowników socjalnych utraci możliwość orzekania w zespołach do spraw orzekania o niepełnosprawności. Powołanie do zespołu orzekającego nie wiąże się z nawiązaniem stosunku pracy. W zdecydowanej większości przypadków pracownicy socjalni orzekają w oparciu o umowę zlecenia. Jednocześnie przeszkolenie nowych pracowników socjalnych nie spowoduje skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Szkolenie pracowników socjalnych, odpowiednio przez Wojewódzkie Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności oraz Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, odbywa się permanentnie w ramach realizacji zadań własnych.

- *wpływ regulacji na rynek pracy*

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

- *wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw*

Wejście w życie rozporządzenia nie wywrze wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

- *wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny*

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.